

PATVIRTINTA
Šiaulių „Rasos“ progimnazijos
direktoriaus
2016 m. įsakymu Nr.

ŠIAULIŲ „RASOS“ PROGIMNAZIJOS 5 — 8 KLASIŲ MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašas (toliau — Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis 2012 m. gegužės 8 d. Lietuvos Respublikos (toliau LR) Švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. V — 756 „Dėl nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programos tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo, 2004 m. vasario 25 d. LR Švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. ISAK — 256 „Dėl mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sampratos“, 2008 m. rugpjūčio 26 d. LR Švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. ISAK — 2433 „Dėl pradinio ir pagrindinio ugdymo Bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau — Bendrosios programos).

2. Tvarkos apraše aptariami vertinimo tikslai, uždaviniai, vertinimo nuostatos ir principai, vertinimas ugdymo procese ir baigiantis ugdymo laikotarpiui, mokinių pasiekimų vertinimo fiksavimas ir tėvų (globėjų) informavimo apie mokinių pažangą ir pasiekimus sistema.

3. Tvarkos apraše vartojamos šios sąvokos:

3.1 **Vertinimas** — nuolatinis informacijos apie mokinių mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimo, interpretavimo ir apibendrinimo procesas.

3.2. **Įvertinimas** — vertinimo proceso rezultatas, konkretus sprendimas apie mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą.

3.3. **Įsivertinimas** — paties mokinio daromi sprendimai apie daromą pažangą bei pasiekimus, remiantis savistaba, savianalize, dabartinių pasiekimų lyginimu su ankstesniaisiais, tolesnių mokymosi tikslų bei jų siekimo strategijų numatymu.

3.4. **Individualios pažangos vertinimas** — vertinimo principas, pagal kurį lyginant dabartinius mokinio pasiekimus su ankstesniais stebima ir vertinama pažanga.

4. Vertinimo tipai pagal vertinimo paskirtį ir tikslus:

4.1. **Formuojamasis vertinimas** — nuolatinis vertinimas ugdymo proceso metu, kuris padeda numatyti mokymosi perspektyvą, pastiprinti daromą pažangą, skatina mokinius mokytiis analizuoti esamus pasiekimus ar mokymosi spragas. Šio proceso metu mokytojas stebi mokinių mokymąsi, pataria, pozityviai komentuoja mokinio veiklą (dažniausiai žodžiu, o esant reikalui raštu, t.y. parašant komentarą) skatina pačius mokinius vertinti savo mokymosi eigą, nustatyti, ar jau pasiekti mokymosi tikslai ir uždaviniai.

4.2. **Diagnostinis vertinimas** — atliekamas tam tikro ugdymo(si) etapo (temos, kurso) pradžioje ir/ar pabaigoje siekiant diagnozuoti esamą padėtį: nustatyti mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą, numatyti tolesnio mokymosi galimybes, suteikti pagalbą įveikiant sunkumus.

4.3. **Apibendrinamasis vertinimas** — ilgesnių mokymo(si) ciklą (pusmečio, metų, projekto, skyriaus ir kt.) pabaigoje atliekamas vertinimas. Mokinių padaryta pažanga vertinama orientuojantis į Bendrojoje programoje aprašytus mokinių pasiekimų lygių požymius. Šio vertinimo rezultatai formaliai patvirtina mokinio pasiekimus ugdymo programos pabaigoje.

4.4. **Kriterinis vertinimas** — vertinimas, kurio pagrindas — tam tikri kriterijai (pvz., standartai), su kuriais lyginami mokinio pasiekimai.

II. VERTINIMO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

5. Vertinimo tikslai:

5.1. Padėti mokiniui mokytis ir bręsti kaip asmenybei.

5.2. Pateikti informaciją apie mokinio mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą bei gauti grįžtamąjį ryšį.

5.3. Padėti nustatyti mokinio pasiekimus ir priimti sprendimus dėl tolesnio mokymosi ar veiklos.

6. Vertinimo uždaviniai:

6.1. Padėti mokiniui pažinti save, suprasti savo stipriasias ir silpnasias puses, įsivertinti savo darbą, pasiekimų lygmenį, kelti mokymosi tikslus.

6.2. Padėti mokytojui išvelgti mokinio mokymosi galimybes, nustatyti mokymosi problemas ir spragas, diferencijuoti ir individualizuoti darbą, parinkti ugdymo turinį ir metodus.

6.3. Suteikti tėvams (globėjams) informaciją apie vaiko mokymąsi, stiprinti ryšius tarp vaiko, tėvų (globėjų) ir mokyklos.

III. VERTINIMO NUOSTATOS IR PRINCIPAI

7. Vertinimo nuostatos:

7.1. Vertinimas grindžiamas šiuolaikine samprata, amžiaus tarpsnių psichologiniais ypatumais, individualiais mokinio poreikiais, atitinka ugdymo(si) tikslus.

7.2. Vertinama tai, kas buvo numatyta pasiekti ugdymo procese: mokinių žinios, jų taikymas, supratimas, dalyko gebėjimai, įgūdžiai, pastangos, asmeninė pažanga, bendrieji gebėjimai, vertybinės nuostatos.

7.3. Vertinimas padeda mokiniui mokytis — mokinys laiku gauna grįžtamąją informaciją apie savo mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą, jis mokosi vertinti ir įsivertinti.

7.4. Vertinama individuali mokinio pažanga — mokinio dabartiniai pasiekimai lyginami su ankstesniaisiais. Mokinių pasiekimai tarpusavyje nelyginami.

8. Vertinimo principai:

8.1. Pozityvumas ir konstruktyvumas — vertinama tai, ką mokinys jau išmoko, nurodomos spragos ir padedama jas ištaisyti.

8.2. Atvirumas ir skaidrumas — mokiniai supažindinami su (į)vertinimo formomis, terminais, kriterijais.

8.3. Objektyvumas ir veiksmingumas — siekiama kuo didesnio vertinimo patikimumo; remiamasi išsilavinimo standartais, vertinimas pritaikomas pagal mokinių poreikius ir galias, pasiekimus ir daromą pažangą.

8.4. Informatyvumas — taikomi šiuolaikiniai vertinimo informacijos tvarkymo ir pateikimo būdai. Vertinimo informacija aiški, išsami, savalaikė.

8.5. Aiškumas — vertinimas grindžiamas aiškiais, mokiniams suprantamais kriterijais.

IV. VERTINIMAS UGDYMO PROCESĖ IR BAIGIANTIS UGDYMO LAIKOTARPIUI

9. Mokiniams, besimokantiems pagal pagrindinio ugdymo programą, pažanga ir pasiekimai vertinami pažymiais ar įskaitomis.

10. Mokytojas vertina mokinių pasiekimus ir pažangą pagal pagrindinio ugdymo bendrąsias programas.

11. Pažangai ir pasiekimams vertinti taikomas formuojamasis (žodžiu ir raštu), diagnostinis, apibendrinamasis ir kriterinis vertinimas.

12. Kasdien mokant ir mokantis taikomas formuojamasis vertinimas:

12.1. Mokytojas periodiškai — žodžiu ar raštu — pateikia mokiniams ir tėvams (globėjams) informaciją apie mokinių pasiekimus ir daromą pažangą.

12.2. Vertinant žodžiu naudojami būdai: individualus pokalbis, padrąšinimas, pagyrimas, pritarimas, nurodymas.

12.3. Vertinant pažymiu elektroniniame dienyne gali būti rašomi komentarai.

13. Diagnostinis vertinimas taikomas prieš pradedant naują mokymosi etapą (temą, skyrių). Diagnostinis vertinimas remiasi mokinių stebėjimu, namų darbų ir kontrolinių užduočių rezultatais. Kontrolinių užduočių rezultatai įrašomi elektroniniame dienyne, esant reikalui pakomentuojami.

14. Apibendrinamasis vertinimas taikomas pasibaigus pusmečiui orientuojantis į Bendrojoje programoje aprašytus mokinių pasiekimų lygių kriterijus ir įrašomi elektroniniame dienyne. Pusmečių ir metiniai įvertinimai turi būti įrašomi ne vėliau kaip paskutinę pusmečio ar mokslo metų dieną.

14.1. Mokinių mokymosi pasiekimų apskaitos suvestinės atitinkamose skiltyse įrašomas ugdymo dalykų įvertinimas, atsižvelgiant į pusmečio vertinimų vidurkį. Mokiniui nepasiekus patenkinamo pasiekimų lygio, įrašomas neigiamas įvertinimas.

14.2. Dorinio ugdymo, žmogaus saugos pasiekimai įrašomi atitinkamose dienyno skiltyse, nurodant įskaityta arba neįskaityta

14.3. Įrašas „atleista“ įrašomas, jeigu mokinys yra atleistas pagal gydytojo rekomendaciją ir/ar mokyklos vadovo įsakymą.

14.4. Mokiniui vedamas nepatenkinamas įvertinimas iš ugdomojo dalyko: jei jo žinios ir gebėjimai nesiekia patenkinamo lygmens.

14.5. Apibendrinus mokinio pasiekimus ir konstatavus nepatenkinamą lygį iš ugdomojo dalyko skiriami papildomi vasaros darbai:

14.5.1. Jei mokiniui skiriamas papildomas darbas, mokytojas, mokinys ir jo tėvai (globėjai) susitaria dėl papildomo darbo atlikimo trukmės, konsultacijų, mokinio atsiskaitymo datos.

14.5.2. jei mokinio papildomas darbas buvo įvertintas nepatenkinamu įvertinimu arba praėjo nustatytas laikas, kada mokinys turėjo atsiskaityti (atlikti papildomą darbą), mokytojas išklauso mokinio tėvų (globėjų) pageidavimą ir teikia siūlymą progimnazijos direktoriui kelti mokinį į aukštesnę klasę arba palikti kartoti ugdymo programas.

15. mokytojai apibendrina informaciją apie mokinio, grupės ar klasės pasiekimus bei padarytą pažangą ir, jei reikalinga, koreguoja ugdymo procesą.

16. Metodinėse grupėse mokytojai analizuoja pusmečių rezultatus, aptaria mokymo metodus ir strategijas, mokymosi užduočių ir priemonių tinkamumą, ugdymo tikslų realumą.

17. Kontrolinių darbų organizavimo tvarka ir vertinimas:

17.1. kontrolinis darbas, testas — ne mažesnės kaip 30 minučių trukmės savarankiškas, projektinis, kūrybinis ar kitoks raštu atliekamas ir įvertinamas darbas, skirtas dalyko programos dalies (temos, kelių temų, skyriaus, logiškai vientisos dalies, savarankiškai išmoktos dalies) išmokimui patikrinti;

17.2. apie kontrolinį darbą mokiniai informuojami bent prieš 2-3 d. Su mokiniais aptariama kontrolinio darbo struktūra, jo tikslai, vertinimo kriterijai.

17.3. per dieną organizuojamas tik vienas kontrolinis darbas;

17.4. SUP vaikai kontrolinį darbą, gali rašyti pas spec. pedagogą, arba klasėje su specialisto pagalba. Ant kontrolinio darbo spec. pedagogas užrašo “Darbą atliko pas spec. pedagogą”.

17.5. Kontroliniai darbai įvertinami ir jų rezultatai mokiniams paskelbiami per dešimt darbo dienų;

17.6. Kontrolinių darbų rezultatų analizė pristatoma ir aptariama su visais klasės mokiniais, pasidžiaugiama jų sėkmėmis, nesėkmės aptariamos individualiai ir numatomi būdai mokymosi spragoms šalinti.

17.7. Jei nepatenkinamai įvertinami du ir daugiau kontrolinių darbų iš eilės, mokytojas aptaria nesėkmes ir galimybes jas ištaisyti, priima sprendimus kartu su mokiniu, jo tėvais ir pagalbos mokiniui specialistais;

17.8. Kontroliniai darbai neorganizuojami paskutinę dieną prieš mokinių atostogas ir pirmąją dieną po mokinių atostogų ar šventinių dienų;

17.9. Mokiniui, grįžusiam į mokyklą po ligos, taikomas adaptacinis periodas (galioja individualus mokinio ir mokytojo susitarimas). Adaptacinis laikotarpis priklauso nuo ligos trukmės, sudėtingumo ir kt.

18. Specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių vertinimas:

18.1. 5-8 klasių mokinių, ugdomų pagal pagrindinio ugdymo pritaikytą bendrąją programą pažanga ir pasiekimai vertinami pažymiais ar įskaitomis. Mokiniui nepasiekus patenkinamo pasiekimų lygio, įrašomas neigiamas įvertinimas.

18.2. Pusmečio/metinio pabaigoje pateikiama informacija švietimo pagalbos programoje apie mokinio pasiekimus, padarytą/nepadarytą pažangą, pritaikytose ir individualizuotose programose pasiekimus rašo dalyko mokytojas.

18.3. Jei mokinys, daro akivaizdžią pažangą ir jo pasiekimai yra aukštesni nei patenkinamo pasiekimų lygmens, progimnazijos Vaiko gerovės komisijoje (toliau — VGK) svarstoma galimybė atsisakyti programos pritaikymo. VGK nagrinėja atvejus, kai mokinys, negali pasiekti pažangos, siekiant išsiaiškinti priežastis, kurios įtakoja nepatenkinamą mokymąsi. Mokinių pusmečių ugdymo rezultatai aptariami VGK posėdžiuose.

19. Specialiųjų poreikių mokinių tėvams informacija pateikiama raštu (vertinant darbus sąsiuvinuose), žodžiu (tėvų konsultacijų ir individualių konsultacijų metu), įrašais elektroniniame dienyne.

V. MOKINIŲ PASIEKIMŲ VERTINIMO FIKSAVIMAS IR INFORMAVIMAS

20. 5–8 klasių mokinių mokymosi pasiekimai fiksuojami elektroniniame dienyne, sąsiuvinuose, pratybų sąsiuvinuose, mokytojo individualiuose užrašuose.

21. Elektroniniame dienyne mokytojai įvertinimus įrašo:

21.1. jei dalykui mokytis skirta 1 pamoka per savaitę — mažiausiai kartą per mėnesį;

21.2. jei dalykui mokytis skirtos 2 pamokos per savaitę — mažiausiai 2 kartus per mėnesį;

21.3. jei dalykui mokytis skirtos 3–4 pamokos per savaitę — 3 kartus per mėnesį;

21.4. jei dalykui mokytis skirta 5–6 pamokos per savaitę — 5 kartus per mėnesį.

22. Mokytojai informuoja mokinius, tėvus (globėjus), mokyklos vadovus apie mokinių mokymąsi, pasiekimus ir spragas.

23. Mokinių darbų tikrinimas:

23.1. Tikrinami ir įvertinami visi kontroliniai darbai (testai, diktantai).

23.2. Tikrinami visi kūrybiniai darbai, vertinama minčių raiška, rašybos ir skyrybos klaidos.

23.3. Tikrinamos savarankiškai atliktos užduotys.

23.4. Pratybų sąsiuvinuose užduotys tikrinamos mokytojo pasirinktais būdais.

23.5. Namų darbai tikrinami klasės mokytojo pasirinktais būdais.

24. Tėvams (globėjams) informacija apie vaiko pasiekimus teikiama reguliariai:

24.1. Elektroniniame dienyne.

24.1.1. Tėvams (globėjams), kurie neturi galimybių naudotis internetu, mokytojai ne rečiau kaip kartą per mėnesį atspausdina mokinių pasiekimus. Tėvai susipažįsta su pasiekimais, pasirašo ir grąžina mokytojui.

24.2. Sąsiuvinuose, pratybų sąsiuvinuose.

24.3. Individualių pokalbių metu, esant reikalui, asmeniškai suderinus laiką.

24.4. Tėvų susirinkimų metu (ne mažiau kaip 2 kartus per mokslo metus).

24.5. Atvirų durų dienomis (pagal mokyklos veiklos planą).

25. Informaciją apie gresiantį nepatenkinamą mokomojo dalyko pusmečio ar metinį įvertinimą rekomenduojama pateikti prieš mėnesį iki pusmečio/metinio pabaigos: mokytojas elektroniniame dienyne rašo pranešimą/informaciją mokinio tėvams (globėjams) bei informuoja progimnazijos VGK/administraciją.

VI. VERTINIMO DALYVIAI IR JŲ ATSAKOMYBĖ

26. Mokiniai kartu su mokytojais aptaria vertinimo kriterijus, vertinimo tvarką, mokosi vertinti ir įsivertinti savo pasiekimus ir pažangą, planuoja savo tolesnį mokymąsi.

27. Mokinių tėvai (globėjai):

27.1. Gauna aiškia, laiku pateikiamą informaciją apie vaiko mokymosi pažangą ir pasiekimus.

27.2. Domisi vertinimo kriterijais ir tvarka.

27.3. Dalyvauja mokyklos organizuojamuose visuotiniuose ir klasės tėvų susirinkimuose.

27.4. Tėvams (globėjams) organizuojamos atvirų durų dienos. Tėvai (globėjai) gali individualiai konsultuotis su mokytojais dėl savo vaiko mokymo(si), dalyvauti mokytojų organizuojamuose pokalbiuose „trikampiuose“ (tėvai — vaikas — mokytoja).

27.5. Padeda savo vaikams mokytis, reikalauja iš jų atsakomybės atliekant namų darbų užduotis.

28. Mokytojai planuoja ir atlieka mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimą ugdymo procese, fiksuoja (elektroniniame dienyne, mokytojo užrašuose) vertinimo informaciją, informuoja mokinius, jų tėvus, mokyklos administraciją, pagalbos mokiniui specialistus apie mokinių pasiekimus ir mokymosi sunkumus.

29. Mokyklos vadovai prižiūri pažangos ir pasiekimų vertinimo informacijos rinkimo, fiksavimo bei panaudojimo įgyvendinimą, užtikrina vertinimo dermę pereinant iš klasės į klasę, iš vienos ugdymo pakopos į kitą.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

30. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašas gali būti keičiamas atsižvelgiant į ugdymo proceso pokyčius reglamentuojančius dokumentus.